

Ameriku tragédie sjednotila

Američané byli teroristickými útoky otřeseni. Vzápětí však převládla dlouho nevídaná shoda. Jako vždy v okamžicích krizí se Amerika sjednotila.

Washington (Od našeho zvláštního zpravodaje) - Amerika je znovu pevně sjednocena jako v dobách válek a největších krizí. Jako před bojem.

Ujišťovali o tom politici a bylo to vidět na každém kroku v ulicích.

"Toto je den, kdy Amerika je spojena," řekl prezident Bush v televizním projevu k národu. A totéž před projevem i po něm

opakovaly známé tváře veřejné scény. Dokonce Hillary Clintonová, senátorka za stát New York, v dlouhém rozhovoru zopakovala, že Amerika musí mluvit jedním hlasem a musí stát za prezidentem. "Plně podporuji prezidenta Bushe," řekla.

Rovněž politicky hluboce rozdělený Kongres zažil včera večer nebyvalou věc. Kongresmani se shromáždili na schodech vedoucích ke Kapitolu a republikáni i demokraté v krátkých vystoupeních ujišťovali prezidenta a zemi svou loajalitou.

Spojené státy jako země, která zažila mnoho krizí, vědí, že v okamžiku nouze je třeba táhnout za jeden provaz. Pro Američany je

přirozené, že v takové chvíli se, jak říkají, "shromáždí za prezidentem" a všechny politické spory jdou stranou. Dějiny a tradice je naučily, že tak je to nejvýhodnější.

"Vysílá se tím jasné poselství," řekl včera v televizi politolog Malcolm Ryan. "Amerika říká: chcete-li jednoho z nás, postavíte si proti sobě nás všechny." Jednotu ve chvílích krizí považují Američané téměř za svatou věc. I ten, kdo měl do poslední chvíle výhrady, považuje za povinnost přidat se ke společnému úsilí, jakmile padne rozhodnutí. Když kongresmani na konci svého setkání na schodech Kongresu společně začali zpívat píseň God Bless Ame-

rica - Bože, žehnej Americe, bylo to gesto, které by jinde působilo křečovitě, zde však bylo zcela přirozeným vyjádřením postojů a emocí.

Během včerejška bylo rovněž očividné, jak z původního otřesu roste odhodlání Ameriky nepoddat se a vrátit ránu. Komentátoři z projevu prezidenta Bushe se zadosťučiněním opakovaně zdírazňovali pasáž o tom, že budou potrestáni strůjci útoku i státy, jež jim pomáhaly. Neštěstí posilovalo vzdor Ameriky. "Spousta lidí nechtěla opustit svá místa při evakuaci, protože tím by teroristé zvítězili," řekla do televizní kamery jedna žena z New Yorku.

Lidé z ulice stejně jako politici

vyzývali k rázné a nemilosrdné protiakci.

Neštěstí mobilizovalo Ameriku také lidsky. Bylo působivé sledovat, jak se Američané chovali. Na ulicích nevládla panika, hysterické výlevy ani křik samozvaných náčelníků, které probudí každá krize. Místo toho bylo slyšet rychlou, efektivní konverzaci z mobilních telefonů o tom, zda děti jsou v bezpečí a co zařídit. Neznámí lidé si nabízelí svezení autem a dělili se o telefony, rádia, informace i fámy.

Smyslem a posláním terorismu je ochromit protivníka strachem. Včerejšek ukázal, že v Americe se to nepodařilo.

MILAN VODIČKA

Válečná loď hlídá přístav v Seattlu

Seattle (ČTK) - Bezpečnost významných budov na západním břehu Spojených států se snaží zajistit americká armáda. Strategický přístav v Seattlu proto v rámci preventivních opatření hlídá válečné plavidlo. Seattle má dvě dominanty: 183 metrů vysokou budovu zvanou Space Needle a výškovou budovu Bank of America. Policisté strážejí i další důležitá místa: mezi nimi i proslulý Golden Gate v severokaliifornském San Francisku.

Bin Ládín prý odmítá odpovědnost za útok

Islámábád (ČTK) - Usáma bin Ládín odmítl odpovědnost za teroristický útok na Spojené státy. Podle něho je útok akcí nějaké americké skupiny, napsal dnešní pákistánský tisk. "Teroristický útok je akcí nějaké americké skupiny. Já s ním nemám nic společného," citoval list Khabrain bin Ládina, jehož prohlášení údajně získal ze "zdrojů blízkých Talibanu". Deník Khabrain má nicméně pověst senzačního plátku a tvrzení zatím nebylo potvrzeno z nezávislých zdrojů. Bin Ládinovo jméno je nejčastěji citováno v souvislosti s možnými strůjci atentátů.

Walt Disney znovu otevře zábavní parky

Los Angeles (Reuters) - Společnost Walt Disney, jejíž postavičky, jako je například Myšák Mickey, se staly po celém světě jedním ze symbolů Ameriky, se rozhodla dnes znovu otevřít svá centra zábavy ve Spojených státech. Parky byly uzavřeny po vlně teroristických útoků v úterý. Středisko Walta Disneye na Floridě a v jižní Kalifornii bude podle vedení společnosti otevřeno na základě konzultací s bezpečnostními experty. Otevření parků vnímají Američané jako symbol návratu k normálu.

Lety nad USA stále zastaveny

Washington (Reuters) - Úřad letového provozu zvažoval obnovení letů nad Spojenými státy. Lety byly zastaveny po úterní vlně útoků. Jedinými stroji, kterým byl včera povolen vzlet, byly vojenské stíhačky, vrtulníky záchranářů a bezpečnostních sil. Podobné opatření bylo přijato poprvé v historii. "Bylo to nevyhnutelné opatření," sdělila mluvčí Federálního úřadu letového provozu (FAA) Laura Brownová. Jako nejbližší chvíli pro obnovení letů uvedla dnešní poledne.

Letadla nejsou bezpečná, míní experti

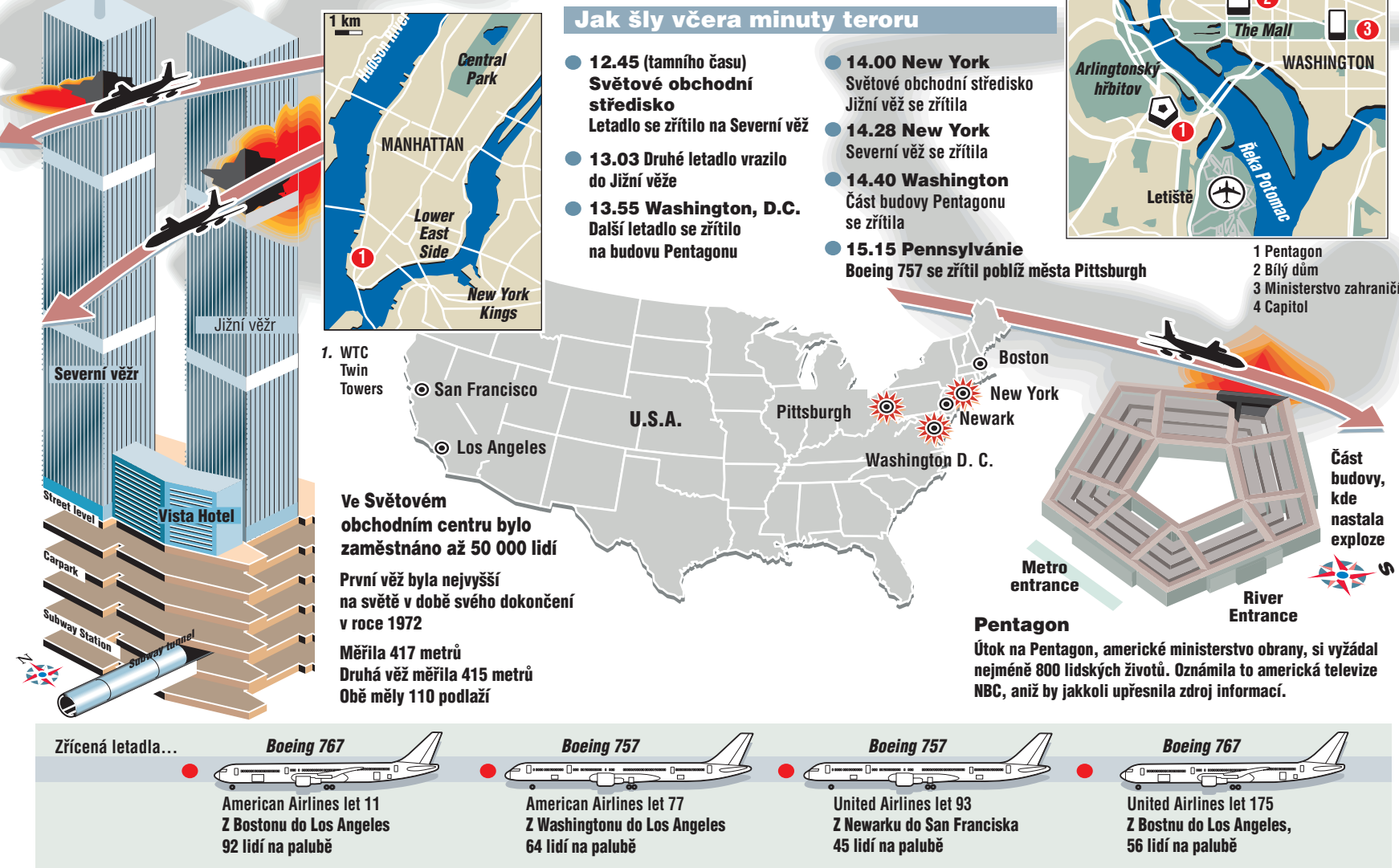
Washington (Reuters) - Úterní atentáty podle mnohých expertů ukázaly nízkou úroveň bezpečnosti na amerických vnitrostátních linkách. Posílena by podle nich měla být kontrola na letištích, stejně jako musí být zpřísněna opatření na palubě letadel.

Ostřelování Kábulu, nebylo odvetou

Kábul (ČTK) - V afghánském metropoli dnes v noci zaznělo několik explozí a noční nebe ozářily plameny požárů. Útok, k němuž se přihlásila protitalibánská opozice, mřel na letišti na severním okraji Kábulu. Spojené státy ihned popřely, že by šlo o jejich odvetu.

Jak zaútočili teroristé na americká města

Tisíce lidí zahynuly při úterních teroristických útocích na mrakodrapy Světového obchodního centra v New Yorku a budovu Pentagonu ve Washingtonu. Do budovy Pentagonu narazil Boeing 757, který i s 64 cestujícími unesli dosud neznámí teroristé. Zatím není jasné, kolik lidí zahynulo při obdobném úterním nárazu dvou unesených letadel do mrakodrapů Světového obchodního centra v New Yorku. V době útoku se v objektu mohlo zdržovat až 50 000 osob.

Washington se vylidnil, město sevřelo tíživé ticho

Washington (Od našeho zvláštního zpravodaje) - Hlavní město Spojených států bylo včera večer městem duchů.

Prázdné ulice, téměř žádná auta a minimum lidí. Takto vypadá Washington snad pouze na podzim v neděli, když celý den lijí.

Ale tentokrát byl městem po evakuaci.

Nejdřív ho naplňoval velký hluk. To když se lidé odeslaní domů z vládních úřadů, soukromých kanceláří a obchodů vydali na cestu. Motory aut a kroky desítek tisíc lidí rozezněly ulice. Ječely sirény záchranečnických vozů, které si tak razily prostor v moři plechu.

Život se zastavil

Lidé kráčeli domů rychle a mlčky. Nikdo neměl, co by řekl. To, co prožívali, se vymykalo i těm nejhorším představám.

Pak nastalo úplné ticho. Bylo tíživé a těžké a nepříjemné. Svíralo město nesmlouvavým stiskem.

To ticho bylo nejhorší. Každý někam odešel - aby si našel bezpečí domova, aby našel toho, o koho měl strach.

Kdo potom vyšel do ulic, měl pocit, že patří jen jemu. Vymetle hlavní třídy, kde by se náhle člověk mohl učit jezdit autem. Nikde nikdo.

Všude bylo zavřeno. "Provoz je přerušen ze známých důvodů," vysvětloval ručně psaný nápis za dveřmi kanceláří Sun trust Bank na rohu Třetí ulice a Pennsylvánie Avenue. Bylo dokonce obtížné koupit si i něco k jídlu.

Přesto se v ulicích pohybovali lidé. Na střeše Bílého domu byli vidět agenti tajné služby - ochranka prezidenta George Bushe. Tíživí muži však vyšli s automatickými puškami mnohem dál: prostor kolem Bílého domu byl uzavřen a oni vyrazili, aby jako ve válce hájili předpolí.

Lidé zmizeli z ulic

Normálně se pohybují v tmavých oblecích, teď nesli na těle neprůstřelné vesty a v rukou útočné pušky. Automatické zbraně drželi v rukou i policisté, někteří měli na levém stehně připravený plynový masky.

Pro jednoho z nich, který strážil prostor severně od Bílého domu, to nebyla zbytečná výbava. "Vypadá to, jako by měli

mapu, na které mají zakresleny cíle. A člověk nikdy neví, jestli tím příštím cílem nemá být zrovna on."

Lidé zmizeli z Washingtonu rychle. Turisté, kteří si právě prohlíželi budovu Kongresu, dokonce tak rychle, že si ani nevzali své svetry a bundy, když jim zaměstnanci řekli, aby urychleně opustili budovu.

"Začalo to úplně klidně," řekl Don Keister, jeden z turistů. "Ale pak se všichni dali do zběsilého běhu." Washingtonané se včera shromažďovali jinde než obvykle. Čtyři tisíce osob se zúčastnily mše ve washingtonské katedrále. "Je to chvíle, kdy všichni, kdo věří v Boha, by se k němu měli obrátit," řekla před začátkem mše Debbie Stanfordová.

Především však lidé sledovali televizi. Mnohokrát tak mohli prožít okamžik, kdy letadlo doslova proletělo druhou věží Světového obchodního centra. Viděli okamžik, kdy reportérka řekla jednomu ze zachráněných Newyorčanů, že ze čtyř set hasičů, kteří byli nasazeni jako první, zahynula zřejmě polovina. Mladíkovi rozněkla náhle tvář tak, jako by zahynul on sám.

MILAN VODIČKA

Bush: Mohou zničit budovy...

Pokračování ze strany 1

Mohou možná roztržít ocel, ale nemohou zničit naše odhodlání.

Amerika byla napadena, protože je nejjasněji zářícím majákem svobody a naděje na světě. A nikdo nedostane příležitost tento maják zhasnout.

Amerika dnes čelila zlu, kterému se bránila tím nejlepším, co má k dispozici. Je to odvaha našich záchranářů a ochota pomáhat cizím lidem. Je to dobrá vůle sousedů darovat krev obětem neštěstí.

Projev G. Bushe

Naše armáda je silná a je připravena bránit se. Bezprostřední prioritou jsou nyní opatření, která ochrání naše občany doma i v zahraničí před dalšími útoky.

Naše vládní i finanční instituce, které dnes musely být evakuovány, budou v následujících dnech opět pracovat.

Pátráme po těch, kteří stojí za teroristickými činy. Nařídil jsem tajným službám a dalším ozbrojeným složkám, aby použily veškerých zdrojů potřebných k tomu, aby byli viníci vypátráni a postaveni před soud. Nebudeme činit rozdílu mezi těmi, kteří útoky

spáchali, a těmi, kteří útočníkům poskytlí úkryt.

Oceňuji velmi všechny členy Kongresu, kteří se ke mně připojili a odsoudili útoky. Za americký národ bych pak chtěl poděkovat všem světovým vůdcům, kteří nám vyjádřili soustrast.

Amerika a její přátelé se spojí se všemi, kteří si přejí mír a bezpečí na celém světě, abychom společně zvítězili ve válce proti terorismu. Modleme se dnes večer za ty, kteří želi ztráty svých blízkých. Modleme se za děti, jejichž svět se otrásl, a za všechny, jejichž pocit bezpečí je ohrožen. Modlím se, aby našli útěchu u mocnosti přesahující nás všechny, jak se již po věky hovoří v žalmu č. 23: "Přestože kráčím údolím zahaleném ve stínu smrti, nebojím se ničeho zlého, protože vy kráčíte se mnou."

Dnešek je dnem, kdy se Američané ze všech koutů země spojí v úsilí dosáhnout míru a spravedlnosti. Amerika již odolala nepříteli v minulosti a odolá i tentokrát. Nikdo z nás nikdy nezapomene na dnešní den, přesto musíme jít dále a bránit svobodu a ostatní výdobytky našeho světa. Děkuji vám. Dobrou noc a Bůh pomáhej Americe.